

Oznaczanie gatunków ptaków w przyłowach

Marcin Ramutkowski

MIR-PIB

Łatwo rozpoznać żywe ptaki

Alka

Nur czarnoszyi

Szlachar

Trudniej gdy ptaki są martwe

Nurzyk

Uhla

Czernica

Ogorzałka

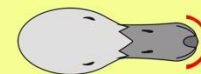

Do oznaczenia gatunków ptaków najczęściej spotykanych w przyłowach stworzono specjalny klucz

3 podstawowe cechy:

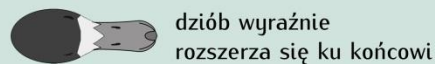
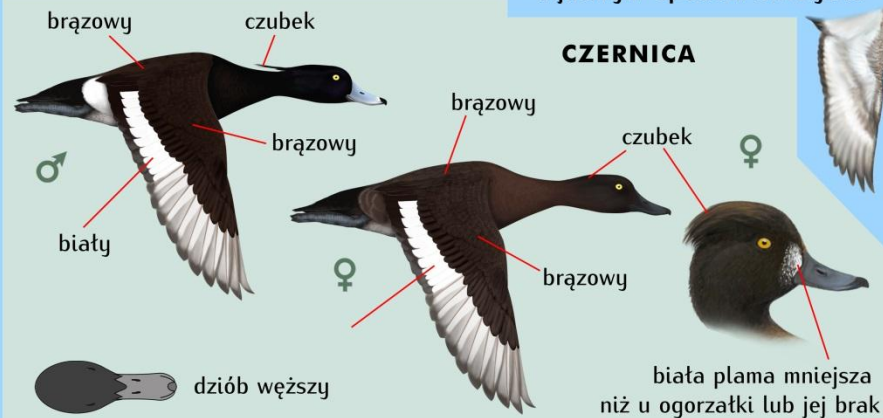
- dziób (kształt, wygląd)
- noga (obecność błony pławnej, liczba palców)
- barwa spodniej strony skrzydła (ciemne, jasne)

DZIÓB SZEROKI, SPŁASZCZONY, Z ZAOKRĄGLONYM KOŃCEM BŁONA PŁAWNA SPINA 3 PALCE

Gatunki z szerokim jasnym pasem wzdłuż całego wierzchu skrzydła i jasnym spodem skrzydła

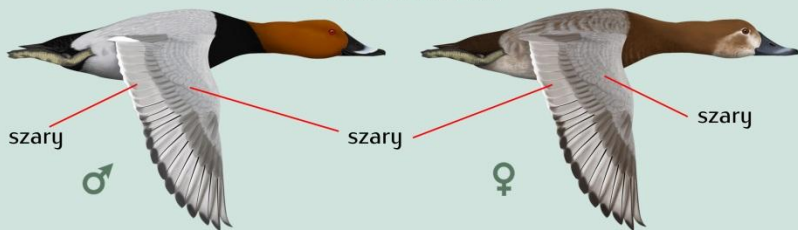
CZERNICA

OGORZAŁKA

GŁOWIENKA

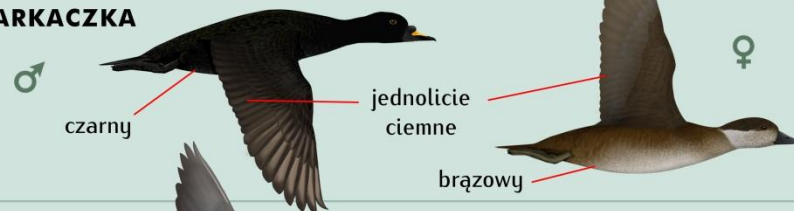

Gatunki z bardzo ciemnym spodem skrzydła

UHŁA

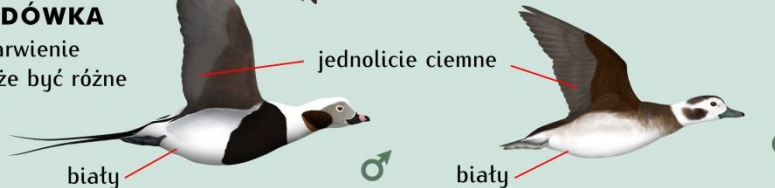

MARKACZKA

LODÓWKA

ubarwienie może być różne

GĄGOŁ

EDREDON

do określenia gatunku wystarczy ta cecha

ubarwienie może być bardzo różne

DZIÓB Z HACZYKOWATYM KOŃCEM

BŁONA PŁAWNA SPINA 4 PALCE
KORMORAN

BŁONA PŁAWNA SPINA 3 PALCE
NUROGĘŚ

biały kontrastowy
biały brzóg
biała plama duża kontrastowa

SZLACHAR

szary niekontrastowy
brązowy z plamami
brązowy brzóg
biała plama mała niekontrastowa

BIELACZEK

biała plama na środku skrzydła

dorosty
młody

DZIÓB Z OSTRYM KOŃCEM

PERKOZY – palce stopy nie są spięte błoną, ale szeroko rozplaszczone

PERKOZ DWUCZUBY
biały pas
jesień i zima
wiosna i lato

PERKOZ RDZAWOSZYI
biały brzeg skrzydła
jesień i zima
wiosna i lato

PERKOZ ROGATY
biała plama
jesień i zima
wiosna i lato

NURY – dziób duży, w kształcie sztyletu, błona pławna spina 3 palce

NUR RDZAWOSZYI
białe ukośne plamki
szary
młody
dorosty – jesień i zima

NUR CZARNOSZYI
szare "łuski"
biały
bez plamek
bok szyi biały
bok szyi czarny
dorosty – jesień i zima

ŁYSKA
palce z półokrągłymi płatkami
biała tysinka
dorosty – wiosna i lato

DZIÓB Z OSTRYM KOŃCEM, BARDZO WĄSKI TYLNEGO PALCA NIE MA BŁONA PŁAWNA SPINA 3 PALCE

ALKA
dziób od spodu
duży dziób
białe
dorosty – wiosna i lato
młody ma mniejszy dziób
dorosty jesień i zima

NURZYK
ciemne pióra
dorosty – wiosna i lato
dorosty jesień i zima

NURNIK
biała plama
dorosty jesień i zima
młody
białe paski

autorzy: Tomasz Cofta, Marcin Ramutkowski, Włodzimierz Meissner

Nur czarnoszyi vs perkoz dwuczuby

podobne dzioby

Nur czarnoszyi vs perkoz dwuczuby

różne łapy

NURY: Ptaki trudne w oznaczeniu do gatunku

nur rdzawoszyi

dziób delikatny, brak czerni na końcu,
podcięty u dołu

oko otoczone jasnymi piórami

Nury

nur czarnoszyi

ciemniejszy grzbiet i końcówka dzioba

oko otoczone czarnymi piórami

lodowiec

- Oznaczamy najlepiej jak potrafimy - z czasem i doświadczeniem będzie szybciej i dokładniej
- Jeżeli nie można odróżnić gatunku, należy oznaczyć ptaka do rodzaju (np. nur) albo alternatywnie (np. alka albo nurzyk)
- W razie wątpliwości lub braku gatunku w kluczu- najlepszym sposobem jest fotografia ptaka i wystanie zdjęć do konsultacji
(marcin.ramutkowski@mir.gdynia.pl)

Zasady fotografowania ptaków do oznaczania gatunku

Dwa zdjęcia

Zdjęcie nr 1

- głowa z szyją

Zdjęcie nr 2

- rozłożone skrzydło z grzbietem

Instrukcja weterynaryjna

- Specjalne rękawice do wyciągania ptaków z sieci;
- Jeśli to możliwe nie dopuszczamy do kontaktu ptaka z łodzią, odzieżą ochronną - najlepiej wyplątać za burtą;
- **Bezwzględnie nie dopuszczamy do kontaktu ptaka ze skrzynkami na ryby i rybami;**
- Należyte zabezpieczenie i odseparowanie do reszty sprzętu na łodzi.

**Zdjęcie z połowów badawczych:
ryby nie przeznaczone do spożycia przez ludzi**

Środki ostrożności

Dotyczą żywych i martwych ptaków

- **Martwe ptaki** - materiał biologiczny, potencjalnie niebezpieczny (ptasia grypa) - zmieniamy/ zdejmujemy rękawice po kontakcie z ptakami;
- **Żywe ptaki trzymamy tylko w rękawicach;**
- **Żywe ptaki trzymamy z dala o twarzy (ptak atakuje oczy);**
- Ptaki uspokajają się gdy zakryje się im oczy (woreczek z nieprzejrzystego materiału);
- Obchodzimy się delikatnie z żywymi ptakami - nie przyczyniamy się do wzrostu śmiertelności 😊.

Dziękuję

